

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Houderijrichtlijnen **Cluster 3a**

Zaadetende uitheemse vogelsoorten.

Familie Cardinalidae, Familie Emberizidae

2021

Document 2021 DE&W 17

© 2021 [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

De NBvV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de teksten van deze monografie of de toepassing van de adviezen.

Printed on demand:

Bondsbureau [Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers](#)

Bergen op Zoom

Op het voorblad: Tiaris canouris – Kleine Cubavink

Foto: © Pieter van den Hooven

Inleiding

Eén van de pijlers van de Missie van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is:
Het bevorderen van een kennis- en informatieoverdracht naar haar leden toe, waardoor zij in staat kunnen zijn hun vogels hobbymatig en duurzaam te houden, met in achtneming van de normen en waarden op het gebied van de gezondheid en het welzijn van hun vogels.

De basiskennis die nodig is op een verantwoorde wijze kooi- en volièrevogels te houden is verwoord in het “Handboek Vogelverzorging” geschreven door de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers.
ISBN 978-90-582129-5-5.

Aanvullend op het Handboek Vogelverzorging zijn en worden voor veel vogelsoorten “Houderijrichtlijnen” geschreven.

Op basis van de praktijkervaringen van fokkers wordt extra aandacht besteed aan de huisvesting- en verzorgingsnormen die specifiek van toepassing zijn voor de beschreven vogelsoort.

Ook het verloop van het broedseizoen wordt beschreven.

De beschreven vogelsoorten zijn opgedeeld in clusters.

Deze indeling is afgeleid van de indeling in groepen zoals die in de avicultuur gebruikt worden.

Iedere cluster is ingericht in een vermelding van de orde, familie, geslacht en soort in een alfabetische volgorde van de wetenschappelijke namen.

In de praktijk is het vaak gewenst dat een vogelliefhebber bij het aanschaffen van een nog niet eerder gehouden vogelsoort, vooraf zo volledig mogelijk wordt geïnformeerd over de specifieke kennis die nodig is om op een verantwoorde wijze de vogelsoort te houden en of er mee te fokken.

Een houderijrichtlijn is hiervoor een goede informatiebron.

Alle verschenen houderijrichtlijnen zijn, opgedeeld in clusters, beschikbaar op de website van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. www.nbv.nl

Onlosmakelijk verbonden aan houderijrichtlijnen zijn huisvestingsrichtlijnen.

In bijlage A is een huisvestingsmatrix opgenomen voor vogelsoorten die behoren tot cluster 3a.

Voorjaar 2020

Gereviseerd augustus 2021

Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving NBvV.

Afdeling Educatie en kennisoverdracht.

Henk van der Wal

Jan de Bruine

Inhoudsopgave cluster 3a Cardinalidae

Orde: Passeriformes

Algemene houderijrichtlijn voor zaadetende uitheemse Vogelsoorten.	5
--	---

Familie: Cardinalidae = kardinaal achtigen

Geslacht *Cardinalis*

<i>Cardinalis cardinalis</i>	Rode kardinaal	11
------------------------------	----------------	----

Geslacht *Cyanocampsa*

<i>Cyanocampsa cyanoides</i>	Blauwrug bisschop	17
------------------------------	-------------------	----

Geslacht *Passerina*

<i>Passerina caerulea</i>	Noordamerikaanse Blauwe bisschop	23
<i>Passerina cyanea</i>	Indigo vink	29

Geslacht *Pheuticus*

<i>Pheuticus ludovicianus</i>	Rozenborst kernbijter	35
-------------------------------	-----------------------	----

Familie: Emberizidae = gorzen

Geslacht *Coryphospingus*

<i>Coryphospingus cucullatus</i>	Rode kroonvink	42
----------------------------------	----------------	----

Geslacht *Emberiza*

<i>Emberiza flaviventris</i>	Geelbuik ortolaan	48
<i>Emberiza stricolata</i>	Marokaanse huisgors	54

Geslacht *Melophus*

<i>Melophus lathami</i>	Kuifgors	60
-------------------------	----------	----

Geslacht *Tiaris*

<i>Tiaris canorus</i>	Kleine Cubavink	66
-----------------------	-----------------	----

Bijlage A: Huisvestingsmatrix voor vogelsoorten, opgenomen in cluster 3a	72
---	----

Commissie Dierenwelzijn – ethiek en Wetgeving

Algemene houderijrichtlijn

Zaadetende uitheemse vogelsoorten

Cluster 3a

Doel van de algemene houderijrichtlijn voor zaadetende uitheemse vogelsoorten.

Het doel van deze algemene houderijrichtlijn is het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met deze groep vogels die wordt gerekend tot de volière- en kooivogels. Dit vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze groep vogels gewaarborgd is als zij in een beschermde omgeving en een gecontroleerd milieu worden gehouden.

Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het soort eigen gedrag, het in stand houden van een goede welzijn en gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Verklaring NBvV code.

De gebruikte coden is opgebouwd op basis van het NBvV vraagprogramma 2020 t/m 2024. De lettercode b.v. G heeft betrekking op de sectie waarin de vogelsoort is ingedeeld. De dan volgende cijfercode geeft met de eerste twee cijfers aan in welke groep de vogel is ingedeeld en de dan volgende cijfers geven aan wat het volgnummer in de groep is. Soms zijn de man en de pop in opeenvolgende volgnummers aangegeven.

Soortspecifieke houderijrichtlijnen.

Naast deze algemene houderijrichtlijn zijn voor meerdere soorten afzonderlijke houderijrichtlijnen geschreven.

Deze zijn verzameld in de documenten Houderijrichtlijnen Cluster 3a t/m 3k Documentnummers 2020 DE&W 17 t/m 27

Taxonomie

In cluster 3a zijn alleen de families en geslachten opgenomen van aantoonbaar in Nederland gehouden vogels waarvoor houderijrichtlijnen beschikbaar zijn en die behoren tot de Orde Passeriformes.

Cluster 3a

Familie	Geslacht	Soorten
Cardinalidae	Cardinalis	1 soort
	Cynocampsa	1 soort
	Passerina	2 soorten
	Pheuticus	1 soort

Emberizidae	Coryphospingus	1 soort
	Emberiza	2 soorten
	Melophus	1 soort
	Tiaris	1 soort

Land van herkomst

Zaadetende uitheemse soorten komen voor in verschillende werelddelen
Dit wordt in de afzonderlijke houderijrichtlijnen aangegeven.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoorten is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.
- met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de Europese Verordening 2009/147/EG, de zogenaamde "Vogelrichtlijn".

Status IUCN Red List.

De status op de IUCN Red List of Threatened Species geeft de mate van bedreiging op het voortbestaan van een vogelsoort aan. De gradaties die daarbij worden onderscheiden zijn uitgestorven (EX), uitgestorven in het wild (EW), kritiek = ernstig bedreigd (CR), bedreigd (EN), kwetsbaar (VU), gevoelig (NT), van bescherming afhankelijk (CD), niet bedreigd = veilig (LC).

Het is sterk afhankelijk van de soort welke gradatie van toepassing is.

De van toepassing zijnde status moet per soort vastgesteld worden en staat vermeld op de houderijrichtlijn van een beschreven soort.

Natuurlijk en normaalgedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluidende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ¹van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een zaadetende uitheemse vogelsoort lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor zaadetende uitheemse vogels

Deze vogels kunnen ondergebracht worden in met struiken en heester, riet, bamboe en hoog gras beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de minimale afmetingen van 100x100x50 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst bij voorkeur naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht.

¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Uitheimse vogelsoorten hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de uitheimse zaadetende vogels is aanvullend onderstaand van toepassing:

Het zijn als regel sociale vogels die in een ruime volière goed samengehouden kunnen worden met tropische vogels. Voorbeelden daarvan zijn zebra-vinken, andere gorzen soorten, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Forbes papegaaiamadines.

Indien het gedrag van een uitheimse vogelsoort hiervan afwijkt, wordt dit vermeld in de afzonderlijk geschreven houderijrichtlijn.

Het fokken met de zaadetende uitheimse vogelsoorten.

Uitheimse vogelsoorten zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in algemeen in het voorjaar zo tussen maart en april.

Sommige soorten hebben een broedperiode dat meer verschoven is naar het najaar.

Dit wordt in de betreffende houderijrichtlijnen aangegeven.

Ze maken zelf een nestje op de grond, in een rietpol of tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden.

In iedere broedronde worden 3 tot 5 eitjes gelegd. Na het leggen van het laatste eitje begint de pop te broeden.

De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is 90 – 100%.

Hoewel de vogelsoorten worden aangemerkt als zaadetende vogels worden in vele gevallen de jonge vogels bijna uitsluitend gevoerd met insecten. Als de pop al weer zit te broeden in een door de man nieuw gemaakt nest worden de jonge vogels gevoerd door de man.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoorten wordt gefokt. Door de NBvV zijn voor veel uitheimse vogelsoorten standardeisen opgesteld.

Voeding, drinken en badwater.

Zoals de aanduiding die al vermeld zijn de vogelsoorten zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoorten hoogwaardige zaadmengsels aangeboden.

Specifieke voedingsbehoeften zijn opgenomen in de afzonderlijke houderijrichtlijnen.

De samenstelling kan ook variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Uitheemse vogelsoorten die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat is aangegeven in de houderijrichtlijn die voor de vogelsoort is opgesteld. Daarnaast heeft de NBvV onder - Vogelindex.nl - een lijst met ringmaten van vele vogelsoorten beschikbaar via haar website.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is.

Aanschaf.

De aanschaf van uitheemse vogels als volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels. Het verdient aanbeveling dat de verkoper aan de koper niet alleen een overdrachtsverklaring afgeeft, maar ook een kopie van de bijbehorende houderijrichtlijn.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de uitheemse zangvogels is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of uitheemse zaadetende zangvogels enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoorten zullen zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, –ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze algemene houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Herman Kremers, *Beschermd of niet...uw vogels en de wet*, uitgeverij Ornis, 2006. ISBN 9789073217119

Links.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Rode kardinaal

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.034.001

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Cardinalidae
Geslacht: Cardinalis

Soort: **Cardinalis cardinalis cardinalis**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn 16 ondersoorten.

Land van herkomst:

De *Cardinalis c. cardinalis* komt voor in de USA van zuidoost Zuid Dakota tot Zuid Ontario en Pennsylvania.

Oorspronkelijk biotoop:

Graslanden, moerasgebieden, in de ondergroei van bossen.

Beschrijving vogel:

De Rode kardinaal heeft een grootte van 20 – 22 cm.

Er is een onderscheid in kleur tussen de man en de pop.

De man:

De snavel is een kegelsnavel met een koraalrode kleur. De ogen zijn bruin.

De kopbevedering heeft een puntvormige kuif. Het voorhoofd is een zwarte band, ook de teugel, kin en bovenkeel zijn zwart. De bovenkop en kuif zijn scharlaken rood.

De rug en stuit zijn rood. De buik is felrood dat naar de flanken toe wat lichter wegloopt.

De vleugel dekveren zijn blauwrood. De slagpennen van de vleugel zijn zwart met rode buitenzomen.

De staartpennen zijn donkerrood met rode binnenvanen.

De poten zijn hoorngrijs.

De pop is bruinachtig, de kop heeft een rode waas.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten)

onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Rode kardinaal** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen ²van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Rode kardinaal lang in een goede gezondheid verkeren.

Een leeftijd van 16 jaar is voor deze volièrevogel geen uitzondering.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

²² Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:
Virale aandoeningen
Bacteriële en mycotische aandoeningen
Parasitaire aandoeningen
Metabole en erfelijke aandoeningen
Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Rode kuifkardinaal.

De Rode kardinaal kan gehuisvest worden in een beplante volière of in een ruime vluchtkooi. In de volière kunnen ook andere soorten worden ondergebracht.

Geschikte medebewoners in de volière zijn Europese cultuurvogels, kanaries, kleine duiven, grotere Australische prachtvinken.

De volière moet aangepast zijn aan de bevolking en een hoogte hebben van 200 cm. De vogels vinden een aanwezige beplanting prettig. Ze zijn in alle lagen van de volière te vinden.

Het broeden met de vogels per koppel kan plaats hebben in broedkooien met afmetingen van 100 x 100 x 50 cm. l. br. h.

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. In de broedtijd is een temperatuur van 20 - 25° C. behaaglijk.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C. De vogels zijn winterhard, maar een vorstvrij nachthok is wel noodzakelijk.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volière tochtvrij is gebouwd.

Rode kardinalen hebben (dag) licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen, in de broedperiode. Tijdens de rustperiode is een maximum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Rode kardinaal is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een periode voorafgaande aan het broedseizoen worden de mannen en de poppen van elkaar gescheiden en in afzonderlijke ruimtes ondergebracht.

In het broedseizoen worden de vogels paarsgewijs gehouden. Het is zeker niet aan te raden twee mannen in dezelfde ruimte te hebben in het broedseizoen.
In het broedseizoen verdedigd de man nogal fel zijn territorium en kan dan agressief zijn naar andere vogelsoorten toe.

Zowel de man of de pop hebben een mooie zang !

Het fokken met de Rode kardinaal.

De Rode kardinalen zijn aan het einde van hun eerste jaar broedrijp

Het broedseizoen begint omstreeks april.

Ze maken zelf een nestje in een groot kanarienesskastje of in een korfnestje,

Per broedjaar worden maximaal drie, soms vier broedronden mogelijk gemaakt.

Per broedronde worden drie tot vier eitjes gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is 11 – 13 dagen waarna het uitkomstpercentage 80% is.

De ouders brengen samen de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De vogels komen vlot door de jeugdruï, de vogels zijn na 6 – 7 maanden op kleur.

Inventarisatie fokverslagen

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 1956, blz. 242 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 1976, blz. 67 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, aug. 2002, blz. 257

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 2020, blz. 25 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 2021, blz. 5 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater

Rode kardinalen zijn zaadeters.

De basisvoeding bestaat uit een zaadmengeling bestaande uit kleine zaden. Dit kan bestaan uit agaporniden/neophema zaad gemengd met zaad voor inlandse vogels.

Daarnaast wordt aanvullend rozenbottelzaad gegeven en fruit in de vorm van sinasappel, vuurdoornbessen, vogelkers en ook komkommer.

In de handel is ook een kardinalen mengeling verkrijgbaar.

Als zachtvoer krijgen de vogels eivoer voor tropische vogels en universeelvoer.

In de rustperiode krijgen de vogels twee keer per week wat levend voer in de vorm van krekelt nummer 5 en pinky's.

Tijdens het broedseizoen moet aan de jonge vogels voer in de vorm van insecten worden gegeven. Dit moet meerdere keren per dag gebeuren.

Naast levende en of diepvriesinsecten kan ook als aanvulling insectenpaté worden gegeven.

Meelwormen geven tijdens de opfokperiode kan aanleiding zijn dat het mannetje begint te baltsen en probeert te paren, de jongen gaan dan verloren. Eventueel de man verwijderen (buiten gezicht en gehoor), de pop voert dan alleen verder. De man kan verwijderd worden maar dan wel in een kleine kooi bij de pop en de jongen plaatsen. Dus niet uit het zicht van de pop.

In het totale voedsel aanbod mag grit en maagkiezel niet ontbreken. Ook wordt sepia gegeven voor de kalkopbouw van de jonge vogels.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren. Om de rode kleur te optimaliseren krijgen de vogels caroteenpoeder. en caroteen houdende bessen.

De vogels hebben schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, in de volière bij voorkeur in schalen en in de broedkooien in deels gesloten badhuisjes die buiten de kooi aan tralies worden gehangen, tot hun beschikking staat.

Overigen

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling

Rode kardinalen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling. Tijdens de trainingsperiode wordt de vogel eerst in een kooi geplaatst met de afmetingen 75x40x45 cm. Daarna gaat de vogel in de tentoonstellingskooi.

De vogels kunnen drie jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden tijdens de tentoonstelling ondergebracht in een kistkooi.

Identificatie en registratie

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Rode kardinaal niet verplicht.

Aanschaf

De aanschaf van Rode kardinalen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn meegeeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE

Bij de Rode kardinaal is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v.

wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Rode kardinalen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door H. Hartjes, fokker van Rode kardinalen.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 978849655781.

Links

BirdLife International 2014. *Pheucticus ludovicianus*. The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Donkerblauwe Bisschop

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.033.006

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Cardinalidae
Geslacht: Cyanocopsa

Soort: **Cyanocopsa cyanoides cyanoides**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn drie ondersoorten van de nominaatvorm:
Cyanocopsa c. concreta
Cyanocopsa c. caerulenscens
Cyanocopsa c. rothschildii

Land van herkomst:

Bahamas; Belize; Canada; Colombia; Costa Rica; Cuba; Dominican Republic; Ecuador; El Salvador; Guatemala; Haiti; Honduras; Mexico; Nicaragua; Panama; Puerto Rico; Turks and Caicos Islands; United States

Oorspronkelijk biotoop:

Half open grasvelden.

Beschrijving vogel:

De Donkerblauwe Bisschop heeft een grootte van 14 – 19 cm. cm.

De Donkerblauwe Bisschop is een Surinaamse zangvogel en heeft de Surinaamse naam: Bergitwatwa

Er is een kleurverschil tussen de man en de pop.

De man is na twee tot drie jaar op kleur.

De man:

De zware bovensnavel is zwart, de ondersnavel is wat lichter van kleur. De iris is lichtgrijs, de pupil is zwart..

De kop en nekbevedering zijn donkerblauw. De wenkbrouwstreep en een gedeelte van de wangstreek is lichtblauw. De rug is iets minder donkerblauw.

De borst, buik en onderlichaam zijn donker blauw.

De vleugeldekeren zijn blauw, de vleugelpennen donkerblauw met een zwarte buitenvlag.

De schouderdekeren zijn lichtblauw.

De staart is donkerblauw. De poten zijn zwart met grijze nagels.

De pop:

de pop is wat groter dan de man.

De kop en rugbevedering is bruinzwart. De rug is donkerbruin.

De borst, buik, onderlichaam en flanken zijn donkerbruin met een donkere lengte bestreping.

De vleugeldekkveren zijn donkerbruin. De vleugelpenen zijn donkerblauw, met bruin doorweven.

De pootkleur is donkerbruin

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de Donkerblauwe Bisschop

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen³ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet

³ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Donkerblauwe Bisschop lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Donkerblauwe Bisschop.

Deze vogelsoort is eigenlijk niet geschikt om in een kooi te houden.

De voorkeur gaat uit naar een beplante voliëre of een vlucht van tenminste 200 x 100 x 200 cm.

Het is niet aan te bevelen soortgenoten in dezelfde vlucht te plaatsen. Ook tijdens het broedseizoen moeten niet meerdere mannen bij elkaar geplaatst worden.

Vogels die in een buitenvoliëre of vlucht zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels afgeschermd gehouden of moeten ze de beschikking hebben over een tocht- en vorstvrij nachthok. Belangrijk is een goede luchtverversing en ventilatie in dit nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Donkerblauwe Bisschop is aanvullend onderstaand van toepassing:

Indien een ruime voliëre beschikbaar is kunnen de vogels bij andere soorten worden gehouden, onder voorwaarde dat er geen soortgenoten bijgeplaatst worden.

Ornithologische Cultuurhistorie.

In de 70er en 80er jaren kwamen veel leden van de Surinaamse gemeenschap naar Nederland om er te wonen en te werken. Zij namen ook hun tradities mee. Eén belangrijke traditie is het houden van zangwedstrijden met Surinaamse zangvogels. We kennen op dit

moment vijf Surinaamse zangvogelverenigingen. Ze komen voor in Tilburg, Zoetermeer, Den Haag, Amsterdam en Rotterdam.

In de zomermaanden houden leden van deze verenigingen op zondag zangwedstrijden. Deze vinden buiten plaats op een grasveld. Door twee juryleden wordt gedurende een kwartier geteld hoe vaak een zangvogel een "slag" of zangtoer maakt. Soms is dit wel 130 maal. De vogel met de meeste slagen wordt kampioen van de dag.

Het fokken met de Donkerblauwe Bisschop.

Donkerblauwe Bisschoppen zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint meestal in april/mei, afhankelijk van de daglichtverlenging.

De vogels worden tijdens het broedseizoen in een volière of vlucht gehouden.

Het nest is een open gaasnest of ze maken zelf een nest in een vorm van groen gaas met als nestmateriaal b.v. kokosvezels.

In het broedseizoen wordt tweemaal en maximaal driemaal de gelegenheid gegeven om te broeden.

Per broedronde worden twee tot drie eieren gelegd.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 13-14 dagen. Het uitkomstpercentage is hoog, tot 100%.

In de periode tot aan de jeugdruï is geen sprake van een opvallend sterftcijfer.

De jongen lijken op de pop en komen vlot door de jeugdruï,

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 1983, blz. 390 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

De Bergitwatwa is goed gedomesticeerd en kan prima (net als de kanarie) voor de zang als huiskamervogel worden gehouden.

Voeding, drinken en badwater.

Donkerblauwe Bisschoppen zijn zaadeters.

De basisvoeding bestaat uit een zaadmengeling bestaande uit kleine zaden. Dit kan bestaan uit een mengeling van kanariezaad, agapornidenzaad en Amerikaanse sijzen zaad.

Daarnaast wordt aanvullend rozenbottelzaad gegeven en fruit in de vorm van sinasappel, vuurdoornbessen, vogelkers en ook komkommer.

Als zachtvoer krijgen de vogels eivoer voor tropische vogels en universeelvoer.

Tijdens het broedseizoen moet aan de jonge vogels voer in de vorm van insecten worden gegeven. Naast levende en of diepvriesinsecten kan ook als aanvulling insectenpaté worden gegeven.

Meelwormen geven tijdens de opfokperiode kan aanleiding zijn dat het mannetje begint te baltsen en probeert te paren, de jongen gaan dan verloren. Eventueel de man verwijderen (buiten gezicht en gehoor), de pop voert dan alleen verder. De man kan verwijderd worden maar dan wel in een kleine kooi bij de pop en de jongen plaatsen. Dus niet uit het zicht van de pop.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium.

De vogels krijgen naast vers drinkwater ook schoon badwater. Dit wordt in volières verstrekt in open schalen. De watervoorziening kan meerdere malen per dag plaatsvinden door een computergestuurde installatie.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Donkerblauwe Bisschoppen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels worden gedurende drie jaar als Eigen Kweek beschouwd en worden ingezonden in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 3,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Donkerblauwe Bisschop niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Donkerblauwe Bisschoppen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn mee geeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Donkerblauwe Bisschop is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Donkerblauwe Bisschoppen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of

vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

H. Th. Chiang San Lin, *Kooizangvogels van Suriname*, Paramaribo: Vaco, 2008, 112p. Nederlandstalig.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781.

Links.

BirdLife International 2012. *Passerina caerulea*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.surinaamsevogels.nl

www.curio-bicudo.com/webshop

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Noordamerikaanse Blauwe Bisschop

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.033.005

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Cardinalidae
Geslacht: Passerina

Soort: **Passerina caerulea caerulea**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn zes ondersoorten van de nominaatvorm:

Land van herkomst:

Bahamas; Belize; Canada; Colombia; Costa Rica; Cuba; Dominican Republic; Ecuador; El Salvador; Guatemala; Haiti; Honduras; Mexico; Nicaragua; Panama; Puerto Rico; Turks and Caicos Islands; United States

Oorspronkelijk biotoop:

Half open grasvelden.

Beschrijving vogel:

De Noordamerikaanse Blauwe Bisschop heeft een grootte van 14 – 19 cm. cm,

Er is een kleurverschil tussen de man en de pop.

De vogels zijn na twee tot drie jaar op kleur.

De man:

De bovensnavel is grijs, de ondersnavel is wit met een blauwe waas. De iris is zwart.

Tussen snavelbasis en het oog zit een donkere vlek. Deze loopt door onder de ondersnavel langs.

De kopbevedering heeft op het voorhoofd een spitse blauwe kuifbevedering. Het achterhoofd en de nek zijn blauw. De rugmantel is blauw met donkere streepjes.

De keel, hals, borst, flanken en buik is blauw.

De vleugelpennen zijn zwart. De schouder dekveren zijn lichtbruin. De vleugelbocht is blauw. De kleine handpennen zijn zwart met een brede bruine omzoming. De staartpennen zijn zwart.

De poten zijn grijs met donkergrijze nagels.

De pop:

De snavel is bruiner dan die van de man. Tussen de snavel en het oog zit een licht grijze vlek.

De kopbevedering is roestbruin. het achterhoofd en nek zijn donkerbruin. De rugdek mantel is lichtbruin en is bruin geschubd. De keel, borst, flanken en buik zijn lichtgrijs. De onderstaart bevedering is zwart.

De staart is zwart bruin, soms met wit omzoomde uiteinden.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtname van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Noordamerikaanse Blauwe Bisschop** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁴ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

⁴ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Noordamerikaanse Blauwe Bisschop lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Noordamerikaanse Blauwe Bisschop.

Deze vogelsoort is eigenlijk niet geschikt om in een kooi te houden.

De voorkeur gaat uit naar een beplante voliëre of een vlucht van tenminste 200 x 100 x 200 cm.

Het is niet aan te bevelen soortgenoten in dezelfde vlucht te plaatsen. Ook tijdens het broedseizoen moeten niet meerdere mannen bij elkaar geplaatst worden.

Vogels die in een buitenvoliëre of vlucht zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels afgeschermd gehouden of de beschikking hebben over een tocht- en vorstvrij nachthok. Belangrijk is een goede luchtverversing en ventilatie in dit nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Noordamerikaanse Blauwe Bisschop is aanvullend onderstaand van toepassing: Indien een ruime voliëre beschikbaar is kunnen de vogels bij andere soorten worden gehouden onder voorwaarde dat er geen soortgenoten bijgeplaatst worden.

Het fokken met de Noordamerikaanse Blauwe Bisschop.

Noordamerikaanse Blauwe Bisschoppen zijn in hun tweede jaar broedrijp. Het broedseizoen begint meestal in april/mei, afhankelijk van de daglichtverlenging. De vogels worden tijdens het broedseizoen in een volière of vlucht gehouden.

Het nest is een open gaasnest of ze maken zelf een nest in een vorm van groen gaas met als nestmateriaal b.v. kokosvezels.

In het broedseizoen wordt tweemaal en maximaal driemaal de gelegenheid geven om te broeden.

Per broedronde worden twee tot drie eieren gelegd.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 13-14 dagen. Het uitkomstpercentage is hoog, tot 100%.

In de periode tot aan de jeugdruï is geen sprake van een opvallend sterftecijfer.

De jongen lijken op de pop en komen vlot door de jeugdruï,

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 2004, blz. 177

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, jan. 2006, blz. 2

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Noordamerikaanse Blauwe Bisschoppen zijn zaadeters.

De basisvoeding bestaat uit een zaadmengeling bestaande uit kleine zaden. Dit kan bestaan uit een mengeling van kanariezaad, agaponidenzaad en Amerikaanse sijzen zaad.

Daarnaast wordt aanvullend rozenbottelzaad gegeven en fruit in de vorm van sinasappel, vuurdoornbessen, vogelkers en ook komkommer.

Als zachtvoer krijgen de vogels eivoer voor tropische vogels en universeelvoer.

Tijdens het broedeizoen moet aan de jonge vogels voer in de vorm van insecten worden gegeven. Naast levende en of diepvriesinsecten kan ook als aanvulling insectenpaté worden gegeven.

Meelwormen geven tijdens de opfokperiode kan aanleiding zijn dat het mannetje begint te baltsen en probeert te paren, de jongen gaan dan verloren. Eventueel de man verwijderen (buiten gezicht en gehoor), de pop voert dan alleen verder. De man kan verwijderd worden maar dan wel in een kleine kooi bij de pop en de jongen plaatsen. Dus niet uit het zicht van de pop.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium.

De vogels krijgen naast vers drinkwater ook schoon badwater. Dit wordt in volières verstrekt in open schalen. De watervoorziening kan meerdere malen per dag plaatsvinden door een computergestuurde installatie.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Noordamerikaanse Blauwe Bisschoppen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels worden gedurende drie jaar als Eigen Kweek beschouwd en worden ingezonden in een kleine kistkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 3,5 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Noordamerikaanse Blauwe Bisschop niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Noordamerikaanse Blauwe Bisschoppen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn mee geeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Noordamerikaanse Blauwe Bisschop is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Noordamerikaanse Blauwe Bisschoppen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Rick Oudenampsen, fokker van Noordamerikaanse Blauwe Bisschoppen.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,
uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Passerina caerulea*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.3. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Indigovink

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.007

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Cardinalidae
Geslacht: Passerina

Soort: **Passerina cyanea**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten van de nominaatvorm:

Land van herkomst:

Bahamas; Belize; Bermuda; Canada; Cayman Islands; Colombia; Costa Rica; Cuba; Dominican Republic; El Salvador; Guadeloupe; Guatemala; Haiti; Honduras; Jamaica; Mexico; Nicaragua; Panama; Puerto Rico; Trinidad and Tobago; Turks and Caicos Islands; United States; Venezuela, Bolivarian Republic of; Virgin Islands, British; Virgin Islands, U.S.

Oorspronkelijk biotoop:

Half open grasvelden.

Beschrijving vogel:

De Indigovink heeft een grootte van 12 – 13 cm.

Er is een kleurverschil tussen de man en de pop.

De man is na twee tot drie jaar op kleur.

De man:

De algemene lichaamskleur is indigo blauw.

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is wat lichter van kleur. De iris en de pupil zijn zwart.

De kop, nek, rug en stuit zijn indigo blauw. Ook de bovenstaart dekveren zijn indigo blauw.

De hals, borst, flanken, buik en onderlichaam zijn indigo blauw.

De vleugelpennen zijn zwart met een lichte omzoming. De staart is blauwachtig zwart. De poten en nagels zijn zwart.

De pop:

De algemene lichaamskleur is licht tot donkerbruin.

De bovensnavel is donkerbruin, de ondersnavel is wat lichter van kleur. De iris en de pupil zijn zwart.

De kop, nek, rug en stuit zijn lichtbruin. Ook de bovenstaart dekveren zijn lichtbruin.

De hals, borst, flanken, buik en onderlichaam zijn lichter bruin dan de rug. De flanken zijn ter hoogte van de buik lichtgeel.

De vleugelpennen zijn bruin met een lichte omzoming. De staart is bruinachtig zwart. De poten en nagels zijn grijs..

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen)
onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr.2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de Indigovink

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁵ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart.

⁵ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Indigovink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volièr- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze onder auspiciën van de NBvV in 2016 is uitgegeven.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Indigovink.

Deze vogelsoort is eigenlijk niet geschikt om in een kooi te houden.

De voorkeur gaat uit naar een beplante volièr of een vlucht van tenminste 200 x 100 x 200 cm.

Het is niet aan te bevelen soortgenoten in dezelfde vlucht te plaatsen. Ook tijdens het broedseizoen moeten niet meerdere mannen bij elkaar geplaatst worden.

Vogels die in een buitenvolièr of vlucht zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels afgeschermd gehouden of de beschikking hebben over een tocht- en vorstvrij nachthok. Belangrijk is een goede luchtverversing en ventilatie in dit nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Indigovink is aanvullend onderstaand van toepassing:

Indien een ruime volièr beschikbaar is kunnen de vogels bij andere soorten worden gehouden onder voorwaarde dat er geen soortgenoten bijgeplaatst worden.

Het fokken met de Indigovink.

Indigovinken zijn in hun tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint meestal in april/mei, afhankelijk van de daglichtverlenging.

De vogels worden tijdens het broedseizoen in een volière of vlucht gehouden.

Het nest is een open gaasnest of ze maken zelf een nest in een vorm van groen gaas met als nestmateriaal b.v. kokosvezels.

In het broedseizoen wordt tweemaal en maximaal driemaal de gelegenheid geven om te broeden.

Per broedronde worden twee tot vier eieren gelegd.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 13-14 dagen. Het uitkomstpercentage is hoog, tot 100%.

In de periode tot aan de jeugdruï is geen sprake van een opvallend sterftcijfer.

De jongen lijken op de pop en komen vlot door de jeugdruï,

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1976, blz. 221 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, okt. 1984, blz. 468 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 2012, blz. 4 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Indigovinken zijn zaadeters.

De basisvoeding bestaat uit een zaadmengeling bestaande uit kleine zaden. Dit kan bestaan uit een mengeling van kanariezaad, agaponidenzaad en Amerikaanse sijzen zaad.

Daarnaast wordt aanvullend rozenbottelzaad gegeven en fruit in de vorm van sinasappel, vuurdoornbessen, vogelkers en ook komkommer.

Als zachtvoer krijgen de vogels eivoer voor tropische vogels en universeelvoer.

Tijdens het broedseizoen moet aan de jonge vogels voer in de vorm van insecten worden gegeven. Naast levende en of diepvriesinsecten kan ook als aanvulling insectenpaté worden gegeven.

Meelwormen geven tijdens de opfokperiode kan aanleiding zijn dat het mannetje begint te baltsen en probeert te paren, de jongen gaan dan verloren. Eventueel de man verwijderen (buiten gezicht en gehoor), de pop voert dan alleen verder. De man kan verwijderd worden maar dan wel in een kleine kooi bij de pop en de jongen plaatsen. Dus niet uit het zicht van de pop.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium.

De vogels krijgen naast vers drinkwater ook schoon badwater. Dit wordt in volières verstrekt in open schalen. De watervoorziening kan meerdere malen per dag plaatsvinden door een computergestuurde installatie.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Indigovinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels worden gedurende drie jaar als Eigen Kweek beschouwd en worden ingezonden in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pooring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Indigovink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Indigovinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn mee geeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Indigovink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Indigovinken enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volièere of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781.

Links.

BirdLife International 2012. *Passerina cyanea*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Rozenborstkernbijter

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13. 035. 005

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Cardinalidae = kardinaal achtigen
Geslacht: Pheucticus

Soort: **Pheucticus ludovicianus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Antigua en Barbuda; Aruba; Bahama's; Barbados; Belize; Bermuda; Canada; Cayman eilanden; Colombia; Costa Rica; Cuba; Dominica; Dominicaanse Republiek; Ecuador; El Salvador; Frans-Guyana; Grenada; Guadeloupe; Guatemala; Haïti; Honduras; Jamaica; Martinique; Mexico; Montserrat; Nicaragua; Panama; Peru; Puerto Rico; Saint Kitts en Nevis; Saint Lucia; Saint-Pierre en Miquelon; Saint Vincent en de Grenadines; Trinidad en Tobago; Turks- en Caicos-eilanden; Verenigde Staten; Venezuela, Boliviaanse Republiek; Britse Maagdeneilanden; Amerikaanse Maagdeneilanden

Oorspronkelijk biotoop:

Vochtig, met dicht struikgewas begroeide streken langs de oevers van rivieren.

Beschrijving vogel:

De Rozenborstkernbijter heeft als synoniem: Roodborst kardinaal.

De Rozenborstkernbijter heeft een grootte van 18 – 19 cm.

Er is duidelijk onderscheid tussen de man en de pop.

De man:

De snavel is zwaar en hoornkleurig. De punt van de bovensnavel is zwart. De iris is bruinrood met een zwarte pupil.

De kopbevedering is zwart, de kleur loopt door tot op de rug. De rug en stuit zijn zwart, de bovenstaart dekveren zijn wit. De keel is zwart, duidelijk afgescheiden van de borst. De borst is wit met een brede rode borstvlek die in de richting van de buik in een punt uitloopt. De flanken zijn crème wit met een smalle donkere tekening die kan bestaan uit vlekjes, driehoekjes of korte streepjes.

De buik, onderlichaam en de onderstaart dekveren zijn wit.

De vleugeldekeren zijn zwart met een brede witte omzoming van de toppen. Hierdoor vormen zich twee brede witte vleugelbanden. De schouders zijn aan de zijkant en onderkant rood.

De staartpennen zijn aan de bovenzijde zwart, de onderzijde is wit.

De pootkleur is donkergrijs met donkere nagels.

De pop:

De snavel is zwaar en hoornkleurig. De punt van de bovensnavel is zwart. De iris is bruinrood met een zwarte pupil. De oogteugel is grijswit en loopt onder het oog door tot de nek. De wenkbrauwstreep is wit en loopt ook door tot in de nek. De kopbevedering is donkergrijs/bruin. De wang- en oorstreek zijn donkergrijs. De rug en mantel zijn geelbruin met een zwarte lengte bestreping. De stuit is grijsbruin.

De keel is wit, iets lichtbruin doorweven. De borst is wit met een korte onderbroken bestrepingpatroon dat doorloopt tot in de flanken. De buk en onderlichaam zijn wit. De onderstaart dekveren zijn wit.

De vleugeldekken zijn donkergrijs met een witte omzoming aan de toppen waardoor er twee witte vleugelbanden ontstaan. De staartpenen zijn donkergrijs/bruin. De onderstaart is wit. De pootkleur is donkergrijs met donkere nagels.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd

Doelstelling houderijvoorschrift.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Rozenborstkernbijter**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁶ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Rozenborstkernbijter lang (in de avicultuur 24 jaar) in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Rozenborstkernbijter.

De Rozenborstkernbijter kan gehuisvest worden in een beplante voliëre of in een ruime kooi. In de voliëre kunnen ook andere soorten worden ondergebracht.

Geschikte medebewoners in de voliëre zijn Europese cultuurvogels, kanaries, kleine duiven, grotere Australische prachtvinken.

De voliëre moet aangepast zijn aan de bevolking en een hoogte hebben van 200 cm. De vogels vinden een aanwezige beplanting prettig. Ze zijn in alle lagen van de voliëre te vinden.

Het broeden met de vogels per koppel kan plaats in broedkooien met afmetingen van 100 x 100 x 50 cm.

Deze broedkooien zijn binnen geplaatst.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

⁶ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen. In de broedtijd is een temperatuur van 20 - 25° C. behaaglijk.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C. De vogels zijn winterhard, maar een vorstvrij nachthok is wel aan te bevelen.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden, tenzij de volièrè zelf tocht en vorstvrij is gebouwd.

Rozenborstkernbijters hebben (dag) licht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden. Een normale TL buis voldoet hieraan.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Rozenborstkernbijters is aanvullend onderstaand van toepassing:

In een periode voorafgaande aan het broedseizoen worden de mannen en de poppen van elkaar gescheiden en in afzonderlijke ruimtes ondergebracht.

In het broedseizoen worden de vogels paarsgewijs gehouden. Het is niet aan te raden twee mannen in dezelfde ruimte te hebben in het broedseizoen.

In het broedseizoen verdedigd de man nogal fel zijn territorium en kan dan agressief zijn naar andere vogelsoorten toe.

Het fokken met de Rozenborstkernbijter.

De Rozenborstkernbijters zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint omstreeks april.

Ze maken zelf een nestje in een groot kanariënestkastje of in een korfnestje,

Per broedjaar worden maximaal twee, soms drie broedronden mogelijk gemaakt.

Per broedronde worden drie tot vier eitjes gelegd die door de pop zelf worden uitgebroed.

De broedtijd is 12 – 14 dagen waarna het uitkomstpercentage 80% is.

De ouders brengen samen de jongen groot.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De vogels komen vlot door de jeugdruï, maar het zal toch wel 14 maanden duren voor de vogels volledig op kleur zijn.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 1998, blz. 275

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 2018, blz. 26 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Rozenborstkernbijters zijn alleseters.

De basisvoeding bestaat voor 50% uit een zaadmengeling bestaande uit kleine zaden. Dit kan bestaan uit agaporniden zaad gemengd met zaad voor inlandse vogels.

Daarnaast wordt aanvullend rozenbottelzaad gegeven en fruit in de vorm van sinasappel, vuurdoornbessen, vogelkers en ook komkommer.

Daarnaast moet 50% insectenvoer gegeven worden. Dit kan bestaan uit insectenpaté en levende of diepgevroren insecten.

Als zachtvoer krijgen de vogels eivoer voor tropische vogels en universeelvoer.

Tijdens het broedeizoen moet aan de jonge vogels voer in de vorm van insecten worden gegeven. Naast levende en of diepvriesinsecten kan ook als aanvulling insectenpaté worden gegeven.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken. Ook wordt sepia gegeven voor de kalkopbouw van de jonge vogels.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren.

Om de rode kleur te optimaliseren krijgen de vogels caroteenpoeder.

De vogels hebben schoon en vers drinkwater nodig.

Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, in de volière bij voorkeur in schalen en in de broedkooien in deels gesloten badhuisjes die buiten de kooi aan tralies worden gehangen, tot hun beschikking staat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Rozenborstkernbijters die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels kunnen drie jaar als Eigen kweek worden ingezonden en worden tijdens de tentoonstelling ondergebracht in een kistkooi.

Identificatie en registratie.

Alle vogelsoorten die voorkomen op de Europese soortenlijst, bijlage B, moeten omgehouden te mogen voorzien zijn van een naadloos gesloten pootring.

Ook het beleid van de NBvV is erop gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volièrtes worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 4 mm.

De houder van een vogelsoort dat geplaatst is op de bijlage B van de Europese soortenlijst moet kunnen aantonen hoe die de vogel in bezit is gekomen.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Rozenborstkernbijter niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Rozenborstkernbijters als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn mee geeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Rozenborstkernbijter is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Rozenborstkernbijter enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International 2014. *Pheucticus ludovicianus* The IUCN Red List of Threatened Species.

Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Rode Kroonvink

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 028.003

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Emberizidae = gorzen
Geslacht: Coryphospingus

Soort: **Coryphospingus cucullatus**

Soorten/ondersoorten:

De Rode Kroonvink heeft geen ondersoorten.

Land van herkomst:

Guyana, het Noorden van Peru, Brazil, Paraguay, Uruguay, het Noorden van Argentinië.

Oorspronkelijk biotoop:

Beboste gebieden en dicht struikgewas.

Beschrijving vogel:

De Rode Kroonvink is een Zuid Amerikaanse tropische vogel met een grootte van 13 – 14 cm.

Opvallen aan de vogel is de kopbevedering waarin een naar achteren groeiende kuif ontstaat. De buitenste veren van die kuif zijn zwart, de binnenste veren zijn scharlaken rood.

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is lichter gekleurd. De rug is donkergrijs met rood doorweven, de borst en onderlichaam zijn scharlaken rood, de stuit is rose-rood.

Vleugel en staartpenen zijn zwart.

De pop is wat fletser van kleur en heeft geen kuif.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Rode Kroonvink**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderijomgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt. Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁷ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Rode Kroonvink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

⁷ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Rode Kroonvink.

Rode Kroonvinken worden zowel in kooien, als in vluchtjes of volières gehuisvest.

Het selectief fokken vindt vooral in broedkooien plaats, buiten het broedseizoen worden de vogels in vluchtjes of volières gehouden.

De broedkooien hebben bij voorkeur een afmeting van 80 x 40 x 40 cm (lxbxh).

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 15° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

Ze zijn wel winterhard, maar om bevrozing van de poten te voorkomen worden ze naar binnen gehaald.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor tocht, mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden. Een andere mogelijkheid is de volière te overdekken en zo te zorgen dat deze tocht en vorstvrij is.

Rode Kroonvinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 10 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze wordt uitgegeven door de NBvV.

Voor de Rode Kroonvinken is aanvullend onderstaand van toepassing:

De vogels kunnen in een ruime volière samen gehouden worden met Bruinborst rietvinken, Dorn astrildes, Granaatastrildes of Driekleur papegaaiaamadines. In verband met de rode kleur van de vogel is het niet raadzaam andere rood gekleurde vogels in de volière onder te brengen.

In de volière zijn ze zeer actief met het vangen van insecten.

In het broedseizoen moeten de mannen en poppen als koppel in een broedkooi ondergebracht worden. Voorkomen moet worden dat dan meerdere mannetjes in eenzelfde ruimte zitten.

Het mannetje kan fel zijn bij het verdedigen van zijn nest.

Het fokken met de Rode Kroonvink.

Rode Kroonvinken zijn in hun 2^e jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in de periode van april, maar kan eigenlijk ook wel het gehele jaar doorlopen.

Als nestkastje maken ze gebruik van een tralienestje. Als de fokker een begin van een nestbodempoot maakt, zal de Rode Kroonvink deze zelf verder afbouwen met cocosvezel, mos, sisal en katoen watten.

In de volière wordt laag bij de grond zelf een klein nestje gemaakt met cocosvezel en grashalmen.

Per broedseizoen krijgen de vogels bij voorkeur de gelegenheid twee en maximaal drie broedronden door te maken. Dit laatste hangt af van de algehele gezondheid van de vogels. Iedere broedronde worden 3 tot 4 eitjes gelegd. De pop broedt deze zelf uit.

De broedtijd is ca. 12 tot 13 dagen en het uitkomstpercentage is ca. 80 - 100%.

De ouders brengen zelf de jongen groot.

In de periode naar de jeugdruimte is geen opvallende sterftcijfer, in die periode zijn de mannetjes al wat forsere dan de popjes.

De jongen komen vervolgens vlot door de ruimte.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, maart 1978, blz. 111

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 1988, blz. 75

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 1988, blz. 484

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, dec. 2004, blz. 399

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 2016, blz. 23 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

De Rode Kroonvink is een zaadetende uitheemse (tropische) vogel.

Ook voor Zuid Amerikaanse tropische vogels zijn goede zaadmengsels beschikbaar met een ruim aanbod van verschillende zaden.

Aanvullend op deze zaadmengsels kan onkruidzaad toegevoegd worden.

De vogels houden van onrijpe onkruidzaden die uit bermstro kan geplukt kunnen worden.

Voorbeelden hiervan zijn zuring, melde, graszaad, paardenbloem en muur.

Naast zaden krijgen de vogels ook zachtvoer in de vorm van universeelvoer, eivoer voor tropische vogels

In het broedseizoen worden pinkies, meelwormen en buffalowormen gevoerd om het dierlijke eiwit te verhogen. Diepvries insecten kunnen door het universeelvoer worden gemengd. Ook kan goed insectenpatee worden gevoerd.

In het totale voedsel aanbod mag grit en kiezel niet ontbreken.

Ook kunnen ter bevordering van de algehele conditie voedingssupplementen worden verstrekt in de vorm van vitamines, mineralen en aminozuren.

Rode Kroonvinken hebben naast zaadmengsels ook schoon en vers drinkwater nodig. Het is ook wenselijk dat regelmatig schoon en vers badwater, bij voorkeur in schalen, tot hun beschikking staat.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Rode Kroonvinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Het verdient aanbeveling dit stapsgewijs te doen via een kleine vlucht of grote kooi. Tijdens een tijdelijke tentoonstelling wordt deze vogelsoort in een universeelkooi geplaatst. Ze worden drie opeenvolgende jaren beschouwd als Eigen Kweek.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien worden van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Rode Kroonvink is 2,9 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Rode Kroonvink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Rode Kroonvinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn mee geeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van zes weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevordering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Rode Kroonvink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of de Rode Kroonvinken enige kans van overleving hebben. De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan.

Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door M.T. v.d. Zande, G.H. Renskers, J. Groenouwe en B.F.T. Timmer, fokkers van Rode Kroonvinken.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*, uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Coryphospingus cucullatus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Geelbuikortelaan

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.030.007

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Emberizidae = gorzen
Geslacht: Emberiza

Soort: **Emberiza flaviventris flaviventris**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn twee ondersoorten:
Emberiza f. princeps;
Emberiza f. flavigaster

Land van herkomst:

De landen ten zuiden van de Sahara en Zuid Afrika.

Oorspronkelijk biotoop:

Ze komen voor in open bosgebieden.

Beschrijving vogel:

De Geelbuikortelaan heeft als synoniemen: geelbuikgors en goudbuikgors en acaciagors.

De Geelbuikortelaan is een vogel van 15 – 16 cm.

Het volwassen mannetje heeft een opvallend koppatroon met brede zwarte en iets smallere witte strepen. De strepen lopen van boven de snavel tot aan de nek. De overgang van kop naar lichaam wordt gevormd door een witte band in de nek. De borst is oranje-geel, met een felgele keel. Naar de stuit toe wordt het gebroken wit. Het rugdek is kastanjebruin met een grijze stuit en een zwarte staart. De vleugels vertonen naast bruin ook wit.

De vrouwtjes zijn vergelijkbaar met de mannetjes. Het geslachtsonderscheid is vooral duidelijk aan de kop. De witte kopstrepen zijn minder helder dan bij de man en de zwarte kopstrepen zijn bruiner van kleur.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de voliëre- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met voliëre- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Geelbuikortolaan** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte voliëre- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van voliëre- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁸ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Geelbuikortolaan lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij gorzen kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

- Virale aandoeningen
- Bacteriële en mycotische aandoeningen
- Parasitaire aandoeningen
- Metabole en erfelijke aandoeningen
- Traumatische aandoeningen

⁸ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en voliërevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Geelbuikortolaan.

Geelbuikortolananen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van b.v. 100x100x50 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Geelbuikortolananen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Geelbuikortolaan is aanvullend onderstaand van toepassing:

Geelbuikortolananen zijn sociale vogeltjes die in een ruime volière goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. Voorbeelden daarvan zijn zebra-vinken, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Forbes papegaaiamadines.

Het fokken met de Geelbuikortolaan.

Geelbuikortolanen zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het voorjaar zo tussen maart en april.

Ze maken zelf een nestje in enkele tropen nestkast, tralienestkast of in een beplante volière tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden.

In iedere broedronde worden 3 tot 4 eitjes gelegd.

De vogels broeden zelf de eitjes uit.

De broedtijd bedraagt zo'n 11 - 12 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is 90 – 100%.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 1985, blz. 200

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov 1998, blz. 477

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, nov. 2003, blz. 374

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, juni 2012, blz. 16 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Geelbuikortolanen zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels en sijzen en gorzen aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabriekmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Geelbuikortolanen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Geelbuikortolanen kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Geelbuikortolaan is 2,9 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Geelbuikortolaan niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Geelbuikortolanen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn mee geeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Geelbuikortolaan is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Geelbuikortolanen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Miranda Bonte, fokster van Geelbuikortolanen.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International 2012. *Emberiza flaviventris*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Marokkaanse huisgors

2021, versie 1.2

NBV code G1. 15.010.006

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Emberizidae = gorzen
Geslacht: Emberiza

Soort: **Emberiza striolata striolata**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn 2 ondersoorten:
Emberiza s. saturation
Emberiza s. jibbelmarrae

Land van herkomst:

Afghanistan; Algeria; Chad; Djibouti; Egypt; Eritrea; Ethiopia; India; Iran, Islamic Republic of; Israel; Jordan; Kenya; Libya; Mali; Mauritania; Morocco; Niger; Oman; Pakistan; Palestinian Territory, Occupied; Saudi Arabia; Somalia; South Sudan; Sudan; Tunisia; United Arab Emirates; Yemen

Oorspronkelijk biotoop:

Ze komen voor op droge landschappen en in bewoonde gebieden.

Beschrijving vogel:

De Marokkaanse huisgors is een vogel van 13,5 - 15 cm.

Er is verschil in kleur tussen de man en de pop.

De man:

De bovensnavel is zwart, de ondersnavel is geelachtig. De oogring is grijs, de iris en de pupil zijn zwart.

De kopbevedering is zwart met een witte omzoming van de kopveertjes. De wenkbrauwstreep is grijs en loopt door tot in de nek. De oogstreep is grijs en wordt achter het oog breder. De baardstreep loopt onder de wang- en oorstreek door.

De keel, hals en borst zijn grijs met een donkere bestreping. De buit en het onderlichaam zijn grijsbruin.

De vleugeldekken zijn bruin met een donkere lengte bestreping. De vleugel- en staartpennen zijn zwartbruin met een lichtbruine buitenvlag.

De pootkleur is hoornkleurig met donkere nagels.

De pop:

Bij de pop ontbreekt de grijze kleur op de kop, keel, hals en borst. De kleur is dan donkerbruin.

Status in relatie tot relevante wetgeving

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Marokkaanse huisgors**

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen⁹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

⁹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Marokkaanse huisgorz lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Marokkaanse huisgorz.

Marokkaanse huisgorzen kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en kooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de minimale afmetingen van 100x100x50 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Marokkaanse huisgorzen hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 12 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Marokkaanse huisgors is aanvullend onderstaand van toepassing:
Marokkaanse huisgorzen zijn sociale vogeltjes die in een ruime volièrre goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. Voorbeelden daarvan zijn zebra-vinken, andere gorzen soorten, spitsstaartamadines, Chinese dwergkwartels, Forbes papegaaiamadines.

Het fokken met de Marokkaanse huisgors.

Marokkaanse huisgorzen zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint in het voorjaar zo tussen maart en april.

Ze maken zelf een nestje op de grond, in een rietpol of tussen de beplanting.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt. Afhankelijk van de omstandigheden kan een derde broedronde ingelast worden.

In iedere broedronde worden 3 tot 5 eitjes gelegd. Na het leggen van het laatste eitje begint de pop te broeden.

De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is 90 – 100%.

De jonge vogels worden bijna uitsluitend gevoerd met insecten. Als de pop al weer zit te broeden in een door de man nieuw gemaakt nest worden de jonge vogels gevoerd door de man.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, febr. 2008, blz. 44

Archief NBvV 2006

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, sept. 2016, blz. 12 e.v.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, mei 2020, blz. 28 e.v.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Marokkaanse huisgorzen zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels en sijen en gorzen aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedingssupplement ook diepvries pinkies en buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte, goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreedt. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Marokkaanse huisgorzen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Marokkaanse huisgorzen kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Marokkaanse huisgors is 2,7 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Marokkaanse huisgors niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Marokkaanse huisgorzen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt. Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn beschikbaar stelt aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Marokkaanse huisgors is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Marokkaanse gorzen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn,-ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2.

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781

Links.

BirdLife International. 2012. *Emberiza striolata*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22720924A39895448<www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Kuifgors

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.030. 012

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Emberizidae
Geslacht: Melophus

Afbeelding

zie NBvV Vogelindex

Soort: **Melophus lathami**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn geen ondersoorten van de nominaatvorm:

Land van herkomst:

Bangladesh; Bhutan; China; India; Lao People's Democratic Republic; Myanmar; Nepal; Pakistan; Thailand; Viet Nam.

Oorspronkelijk biotoop:

Half open grasvelden.

Beschrijving vogel:

De Kuifgors heeft een grootte van 16 cm.

Er is een kleurverschil tussen de man en de pop.

De man is na drie jaar op kleur.

De man:

De algemene lichaamskleur is zwart.

De bovensnavel is zwart en spits, de ondersnavel is hoornkleurig met een zwarte punt. De oogring is grijs. De iris en de pupil zijn zwart.

De kopbevedering is zwart. Boven het oog begint een lange opstaande kuifbevedering. De wangstreek is donkergrijs. De nek, rug en stuit zijn zwart. De bovenstaart dekveren zijn zwart.

De keel is zwart. De borst, flanken, buik en onderlichaam zijn zwart met een licht grijze omzoming van de veertjes.

De vleugeldekenveren zijn donker grijs met een zwarte lengtetekening. De schouder dekveren en vleugelpennen zijn roodbruin. De staartpennen zijn roodbruin met zwarte uiteinden. De pootkleur is vleeskleurig met lichte nagels.

De pop:

De pop is minder diep zwart dan de man. de kuifbevedering is wat korter. De borst is donkergrijs met een zwarte tekening. De vleugelpennen zijn niet roodbruin maar zwart met een smalle roodbruine omzoming.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoonosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en

- artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
 - c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten
onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
 - d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie:
Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 27 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volièr- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volièr- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de *Kuifgors*

is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volièr- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volièr- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹⁰ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een *Kuifgors* lang in een goede gezondheid verkeren.

¹⁰ Cie DE&W NBvV, Monografie "*Het communiceren met kooi- en volièrevogels*", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van voliëre- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze onder auspiciën van de NBV in 2016 is uitgegeven.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Kuifgors.

Deze vogelsoort is eigenlijk niet geschikt om in een kooi te houden.

De voorkeur gaat uit naar een beplante voliëre of een vlucht van tenminste 200 x 100 x 200cm.

Het is niet aan te bevelen soortgenoten in dezelfde vlucht te plaatsen. Ook tijdens het broedseizoen moeten niet meerdere mannen bij elkaar geplaatst worden.

Vogels die in een buitenvoliëre of vlucht zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels afgeschermd gehouden of de beschikking hebben over een tocht- en vorstvrij nachthok. Belangrijk is een goede luchtverversing en ventilatie in dit nachthok.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBV.

Voor de Kuifgors is aanvullend onderstaand van toepassing:

Indien een ruime voliëre beschikbaar is kunnen de vogels bij andere soorten worden gehouden onder voorwaarde dat er geen soortgenoten bijgeplaatst worden.

Het fokken met de Kuifgors.

Kuifgorzen zijn in hun tweede jaar broedrijp. Ervaren fokkers wachten liever tot de vogels volledig op kleur zijn.

Het broedseizoen begint meestal in april/mei, afhankelijk van de daglichtverlenging.

De vogels worden tijdens het broedseizoen in een voliëre of vlucht gehouden.

Het nest is een open gaasnest of ze maken zelf een nest in een vorm van groen gaas met als nestmateriaal b.v. kokosvezels.

In het broedseizoen wordt tweemaal en de gelegenheid geven om te broeden.

Per broedronde worden twee tot vier eieren gelegd.

De pop broedt zelf de eieren uit.

De broedtijd bedraagt 13-14 dagen vanaf het derde gelegde ei.. Het uitkomstpercentage is hoog, tot 100%.

In de periode tot aan de jeugdruï is geen sprake van een opvallend sterftcijfer.

De jongen lijken op de pop en komen vlot door de jeugdruï,

Inventarisatie fokverslagen.

Fokverslag in archief COM Nederland.

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt.

Voeding, drinken en badwater.

Kuifgorzen zijn zaadeters.

De basisvoeding bestaat uit een zaadmengeling bestaande uit kleine zaden. Dit kan bestaan uit een mengeling van kanariezaad, agapornidenzaad en Amerikaanse sijzen zaad.

Daarnaast wordt aanvullend rozenbottelzaad gegeven en fruit in de vorm van sinasappel , vuurdoornbessen, vogelkers en ook komkommer.

Als zachtvoer krijgen de vogels eivoer voor tropische vogels en universeelvoer.

Tijdens het broedeizoen moet aan de jonge vogels voer in de vorm van insecten worden gegeven. Naast levende en of diepvriesinsecten kan ook als aanvulling insectenpaté worden gegeven.

Meelwormen geven tijdens de opfokperiode kan aanleiding zijn dat het mannetje begint te baltsen en probeert te paren, de jongen gaan dan verloren. Eventueel de man verwijderen (buiten gezicht en gehoor), de pop voert dan alleen verder.. De man kan verwijderd worden maar dan wel in een kleine kooi bij de pop en de jongen plaatsen. Dus niet uit het zicht van de pop.

Grit, kalk en maagkiesel zijn standaard nodig voor de bevordering van de spijsvertering en de opbouw van calcium.

De vogels krijgen naast vers drinkwater ook schoon badwater. Dit wordt in volières verstrekt in open schalen. De watervoorziening kan meerdere malen per dag plaatsvinden door een computergestuurde installatie.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Kuifgorzen die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

De vogels worden gedurende drie jaar als Eigen Kweek beschouwd en worden ingezonden in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De voorgeschreven ringdiameter is 2,9 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze vorm van registratie is voor de Kuifgors niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Kuifgorzen als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn mee geeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Kuifgors is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v. wordt vastgehouden en geen onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Kuifgorzen enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Literatuur.

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2011, deel 16, ISBN 9788496553781.

Links.

BirdLife International. 2012. *Melophus lathamii*. The IUCN Red List of Threatened Species 2012: e.T22720872A39921009. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Specifieke houderijrichtlijn Kleine Cubavink

2021, versie 1.2

NBvV code F2. 13.028.040

Taxonomische indeling

Klasse: Aves = vogels
Orde: Passeriformes = zangvogels
Familie: Emberizidae = gorzen
Geslacht: Tiaris

Soort: **Tiaris canorus**

Soorten/ondersoorten:

Er zijn binnen deze soort geen ondersoorten

Land van herkomst:

Bahamas, Cuba, Turks en Caicos eilanden.

Oorspronkelijk biotoop:

Tropische en sub tropische laaglanden.

Beschrijving vogel:

De Kleine Cubavink heeft een grootte van 9 – 10 cm.

Er is een duidelijk onderscheid tussen de man en de pop.

De man heeft na de jeugdruï een zwartmasker en een fel gele tekening rond dit masker. De rug is olijfgroen en de borst is zwart. Het onderlichaam is grijs.

Het popje heeft na de jeugdruï een bruin masker en een minder felle tekening rond het masker.

De rug is olijfgroen, maar de borst en het onderlichaam zijn grijs.

Status in relatie tot relevante wetgeving.

Het houden van deze vogelsoort is toegelaten:

- a) onder wet- en regelgeving omtrent gevaar voor de volksgezondheid (besmetting en zoönosen) onder referentie: Wet dieren, artikel 2.1, derde lid; artikel 5.3, derde lid en artikel 8.4 eerste lid;
- b) onder gestelde regelen Gevaarlijke dieren:
onder referentie: Advies RDA 2005/04: Houden van potentieel gevaarlijke diersoorten als gezelschapsdier, blz. 43;
- c) onder de in de Wet natuurbescherming gestelde regelen (o.a. m.b.t. invasieve soorten onder referentie: § 3.8, art. 3.38 en de EU verordening 1143/2014);
- d) onder de CITES reglementen, EU Richtlijnen m.b.t. soortbescherming, onder referentie: Verordening (EU) Nr. 2019/2117 van 29 november 2019.

Status IUCN Red List:

De beschreven vogelsoort heeft de status Least Concern ver 3.1, 2012 = niet bedreigd.

Doelstelling houderijrichtlijn.

Het hobbymatig en duurzaam houden van en of fokken met een vogelsoort dat wordt gerekend tot de volière- en kooivogels, vindt plaats op basis van het schriftelijk vastgelegd beleid van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers en met in achtneming van de bepalingen zoals die zijn opgenomen in de CODEX welke voor het houden van en fokken met volière- en kooivogels is opgesteld.

De basis van deze houderijrichtlijn voor de **Kleine Cubavink** is het scheppen van zodanige voorwaarden dat het welzijn en de gezondheid van deze vogelsoort gewaarborgd is. Deze borging richt zich op het kunnen uitoefenen van het natuurlijk gedrag, het in stand houden van een goede gezondheid door het bieden van een goede huisvesting en een goede voeding.

Natuurlijk en normaal gedrag in relatie tot het houden in de avicultuur.

De aantoonbaar in Nederland gehouden en gefokte volière- en kooivogels kunnen op basis van de daarvoor geldende (niet eensluitende) definities worden gerekend tot de groep gedomesticeerde dieren. Ze leven niet meer in hun natuurlijke omgeving, maar in een houderij omgeving en zijn afhankelijk van de omgevingscondities die de houder hen aanbiedt.

Toch behouden gedomesticeerde vogelsoorten een aantal van hun natuurlijke gedragingen. Vormen van natuurlijk gedrag beschouwen we de voortbeweging, voedselopname en foerageer gedrag, de voortplanting, territoriaal gedrag, de onderlinge socialisatie, verzorging en hygiëne.

De houder en fokker van volière- en kooivogels zal een meer dan minimaal kennisniveau moeten hebben van de normale gedragingen¹¹ van de vogels. De manier waarop met deze kennis wordt omgegaan in de relatie tussen houder en vogel heeft veel invloed op de emoties en stressfactoren die de vogel ervaart. Een goede positieve relatie tussen houder en vogel heeft tot resultaat dat de vogel minder angst voor mensen ontwikkelt. Dit verlaagt niet alleen de invloed van veel stressfactoren, maar maakt het omgaan met vogels gemakkelijker.

Gezondheid.

Bij het in acht nemen van goede hygiënische maatregelen en het aanbieden van een uitgebalanceerd voer en voedingssupplementen zal een Kleine Cubavink lang in een goede gezondheid verkeren.

Door insleep van buiten af of door het overbrengen door stekende insecten kunnen de vogels in aanraking komen met alle ziekten die bij zangvogels bekend zijn.

Veel voorkomen ziekten bij zangvogels kunnen ingedeeld worden in onderstaande groepen:

Virale aandoeningen

Bacteriële en mycotische aandoeningen

Parasitaire aandoeningen

Metabole en erfelijke aandoeningen

Traumatische aandoeningen

¹¹ Cie DE&W NBvV, Monografie "Het communiceren met kooi- en volièrevogels", 2020, uitgave NBvV Documentnummer 2020 DE&W 04

Huisvesting.

Algemeen.

De algemene richtlijnen met betrekking tot de huisvesting van volière- en kooivogels is opgenomen in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Specifieke huisvestingsrichtlijnen voor de Kleine Cubavink.

Kleine Cubavinken kunnen ondergebracht worden in beplante buitenvolières, maar ook in grote binnenvluchten en vluchtkooien.

Als de vogels in kooien worden gehuisvest dan verdient het de voorkeur per koppel een kooi te gebruiken met de afmetingen van 50x40x40 cm. of 80x40x40 cm.

De zitstokken worden dan aan de uiterste zijden aangebracht.

Op deze manier hebben de vogels ook in een kooi voldoende vliegruimte.

Als vogels binnen worden gehouden moet de luchtvochtigheid schommelen tussen 60 tot 70%.

De luchtkwaliteit in de vogelverblijven moet goed zijn; schoon en voldoende geventileerd.

De temperatuur binnen moet niet lager zijn dan 10° C terwijl de maximale temperatuur niet hoger dan 30° C moet bedragen.

Vogels die in een buitenvolière zijn ondergebracht moeten bij vorst naar binnen worden gebracht.

De vogels blijven vrijwillig buiten vliegen bij temperaturen minder dan 15° C.

Vogels zijn gevoelig voor mist/vocht. In de herfst met nachten met kans op nevel, mist, koude en regen worden de vogels binnen gehouden. Een tocht- en vorstvrij nachthok gekoppeld aan de volière biedt hiervoor een goede oplossing.

Kleine Cubavinken hebben daglicht nodig. Alleen dan krijgen ze voldoende tijd voor voedselopname en de opbouw van een algemene conditie.

Uitgangspunt is dat de vogels tenminste 15 uren daglicht krijgen. Tijdens de rustperiode is een minimum van 13 uur voldoende.

Licht is belangrijk, daarom moeten binnenverblijven voorzien worden van kunstmatige verlichting door middel van verlichtingsarmaturen. De voorkeur gaat uit naar het gebruik van lichtbronnen die ook een hoeveelheid UV straling uitzenden.

Sociaal en soortspecifiek gedrag.

De basis principes ten aanzien van een passend respons op sociale interacties en het tonen van soortspecifiek gedrag en het vermijden van stressfactoren is beschreven in het "Handboek Vogelverzorging" zoals deze is uitgegeven door de NBvV.

Voor de Kleine Cubavink is aanvullend onderstaand van toepassing:

Kleine Cubavinken zijn sociale vogeltjes die goed samengehouden kunnen worden met andere tropische vogels. Voorbeelden daarvan zijn rode kroonvink, driekleurpapegaaiamadine, bruinborst rietvinken dwergrietvinken, Afrikaanse prachtvinken, Emblema Picta's. Omdat de mannetjes onderling nog wel eens hun territorium willen verdedigen en dit nogal heftig kan plaats vinden, moet in de volière of kooi niet meer dan 1 koppel ondergebracht worden. Ook is het aan te bevelen geen andere sizensoorten of b.v. vuurvinkjes bij de Kleine Cubavink in dezelfde vlucht of volière te houden.

Het fokken met de Kleine Cubavink.

Kleine Cubavinken zijn in het tweede jaar broedrijp.

Het broedseizoen begint, als ze gehouden worden in de buitenvolière, in het voorjaar zo tussen april en juni. Worden de vogels gehouden in broedkooien of kleine vluchtjes dan kan het broedseizoen wel in december of januari beginnen.

Ze maken zelf een nestje in een tropen nestkast, gesloten nestkast of in een beplante volière tussen de beplanting zoals struiken en riet.. Zelfs wel tussen kunst dennengroen in een grote kooi.

Per broedseizoen worden niet meer dan twee broedrondes mogelijk gemaakt.

In iedere broedronde worden 3 tot 5 eitjes gelegd.

De vogels broeden zelf (soms samen) de eitjes uit. De broedtijd bedraagt zo'n 13 - 14 dagen.

Het gemiddelde uitkomstpercentage is 80 – 100%.

In de periode tot aan de jeugdruï is er geen opvallend sterftcijfer.

De jongen komen goed door de jeugdruï.

Inventarisatie fokverslagen.

Maandblad Onze Vogels, uitg. NBvV, april 1953, blz. 87

Domesticatie.

Het domesticatietraject heeft zich zodanig ontwikkeld dat er succesvol met de nominaatvorm van deze vogelsoort wordt gefokt. Daarnaast zijn er meerdere kleurmutaties bij de fokkers ontstaan en erfelijk vastgelegd.

Voeding, drinken en badwater.

Kleine Cubavinken zijn zaadeters.

Fabrieksmatig worden voor deze vogelsoort hoogwaardige zaadmengsels voor tropische vogels aangeboden.

De samenstelling kan variëren afhankelijk van de verschillende seizoenen die de vogels doormaken zoals het broedseizoen, de ruiperiode, het tentoonstellingsseizoen en de rustperiode.

Naast zaden hebben de vogels ook behoefte aan dierlijke eiwitten. Deze kunnen in de vorm van zachtvoer of eivoer aan de vogels worden verstrekt.

Dit type voer wordt ook fabrieksmatig aangeboden maar er zijn ook veel vogelliefhebbers die hun eigen eivoer op kundige wijze maken.

Kiemzaden, groenten en fruit kunnen een aanvulling vormen op de voeding van de vogels. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met de hoge vochtwaarden die geen echte voedingswaarde hebben.

Gespecialiseerde fokkers geven hun vogels in het broedseizoen als voedings supplement ook diepvries pinkies en Buffalowormen. Dit vanwege een hoog eiwit gehalte , goed voor de groei van de jonge vogeltjes en het in broedstemming brengen van volwassen vogels. Voorkomen moet worden dat er een overdosering van dierlijk eiwit optreed. Soms zal de pop dan vroegtijdig de jongen verlaten en opnieuw beginnen te nestelen.

Voor een goede spijsvertering is het nodig dat de vogels over kiezel en grit kunnen beschikken.

Vogels hebben ook mineralen nodig. Deze zitten onvoldoende in de zaadmengsels. Tekorten aan mineralen kunnen ernstige gezondheidsproblemen geven. Om dit te voorkomen zijn diverse zachtvoerders en zelfs voedingssupplementen beschikbaar.

Dagelijks dient schoon drinkwater in drinkfonteintjes of drinkflesjes te worden aangeboden waarbij deze fonteintjes of flesjes ook dagelijks schoongemaakt worden.

Dagelijks hebben vogels ook schoon badwater nodig voor het onderhoud van de bevedering. Badwater moet slechts een beperkte tijd per dag worden verstrekt om vervuiling tegen te gaan. In volières en vluchten moet een voorziening worden getroffen dat vervuiling van de bodembedekking tegen gaat.

In kooien kan badwater verstrekt worden door middel van kunststof badjes die tijdelijk voor de kooi worden gehangen. In volières kan badwater worden vertrekt in open schalen.

Overigen.

Deelname aan een tijdelijke tentoonstelling.

Kleine Cubavinken die gaan deelnemen aan een tijdelijke tentoonstelling moeten vroegtijdig gewend raken aan de tentoonstellingskooi. Deze gewenning kost tijd maar voorkomt stress bij de vogel tijdens de keuring en tentoonstelling.

Kleine Cubavinken kunnen gedurende drie jaar als Eigen Kweek worden ingezonden en worden ondergebracht in een universeelkooi.

Identificatie en registratie.

Het beleid van de NBvV is er op gericht dat iedere vogel die bij haar leden in kooien, vluchten of volières worden gehouden tijdig voorzien wordt van een naadloos gesloten pootring. Deze ringen worden door de bond in eigen beheer vervaardigd. In de ring zijn gegevens gegraveerd die verwijzen naar het geboortjaar, het kweeknummer van de eerste eigenaar, de aanduiding van de bond en een volgnummer.

De geadviseerde ringmaat voor de Kleine Cubavink is 2,3 mm.

De registratie van de geringde vogels kan plaats vinden door middel van een fokregister dat o.a. digitaal verkrijgbaar is. Deze registratie is voor de Kleine Cubavink niet verplicht.

Aanschaf.

De aanschaf van Kleine Cubavinken als kooi- of volièrevogel kan bij voorkeur plaats vinden bij een fokker die vanuit zijn vogelverblijf, vogelmarkt of vogelbeurs zijn eigen gefokte vogels te koop aanbiedt.

Op die wijze kan de koper geïnformeerd worden over de achtergronden van de aan te schaffen vogels. Schaf steeds een paartje aan. De Kleine Cubavink moet niet solitair gehouden worden.

Het verdient aanbeveling dat de verkoper een kopie van deze houderijrichtlijn mee geeft aan de koper.

Na aankoop van een vogel bij een fokker, op een vogelmarkt of op een vogelbeurs moet deze tenminste gedurende een periode van vier weken in quarantaine worden gehouden. Nauwkeurige observatie is nodig om vast te stellen of de vogel geen ziekteverschijnselen laat zien en of in de bevedering geen ongewenste mijten bij zich draagt.

Risico Inventarisatie en Evaluatie RIE.

Bij de Kleine Cubavink is geen natuurlijk gedrag of een gedragstoornis bekend dat aanleiding zal geven tot ongewenst fysiek gevaar voor de mens. Voorwaarde daarbij is wel dat de vogel op de juiste manier wordt behandeld o.a. door de wijze waarop deze door de houder b.v.

wordt vastgehouden en onnodige stressfactoren worden versterkt door het op de onjuiste manier vangen van de vogel.

Mate van invasiviteit (overlevingskans bij ontsnapping) en schade.

In geval van ontsnapping is het twijfelachtig of Kleine Cubavinken enige kans van overleving hebben.

De aanwezigheid van predatoren zal de ontwikkeling tot een invasieve soort tegen gaan. Deze vogelsoort zal zich niet explosief in de natuur ontwikkelen noch schadelijk zijn voor de Nederlandse natuur en het Nederlands ecosysteem. Bij ontsnapping uit de volière of vogelkooi zal deze vogelsoort geen gezondheidsproblemen bij mensen of economische schade veroorzaken.

Het opstellen van deze houderijrichtlijn.

Onder redactie van de Commissie Dierenwelzijn, -ethiek & Wetgeving van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is deze houderijrichtlijn opgesteld.

Daarbij werd de praktijkervaring ingebracht door Jos Smink, Bert Broos, J. Groenouwe, M. Kamphuis, Tj. Dreyer, R. Poelarends, fokkers van de Kleine Cubavink.

Literatuur

Handboek Vogelverzorging, onder auspiciën van de NBvV uitgegeven door Welzo Media Productions bv, eerste druk 2016, ISBN 978 90 5821 2955

Brochure *Algemene Informatie* m.b.t. de geldende regels die van toepassing zijn op het ringen van volière- en kooivogels, uitgegeven door de NBvV.

CODEX voor het hobbymatig houden van en fokken met volière- en kooivogels door leden van de NBvV.

Stichting Diergeneeskundig Memorandum, Tijdschrift Bijzondere Gezelschapsdieren, 2013-2

Josep del Hoyo, Andrew Elkott, Jordi Sargatal & David A. Christie, *Handbook of the Birds of the World.*,

uitg.: Lynx Edicions, Spanje, 2010, deel 15, ISBN 9788496553682.

Links.

BirdLife International 2012. *Tiaris canorus*. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2014.2. <www.iucnredlist.org>.

www.ibc.lynxeds.com

www.vogelindex.nl

Bijlage A.

**Huisvestingsmatrix voor vogels uit de cluster 3a
Zaadetende uitheemse kooi- en volièrè vogels.
Kardinaalachtigen en Gorzen.**

Grootte van de vogel	Jaarcyclus	Huisvesting systeem	Aantal vogels
	Rustperiode	Buitenvolièrè met nachthok Buitenvlucht met nachthok Binnen volièrè Binnen vlucht Vluchtkooi 100 x 100 x 50 cm.	
Van 11 – 14 cm Van 15 – 18cm. Meer dan 18 cm.	Vorbereiding broedseizoen	Kooi 80 x 40 x 40 cm. Kooi 100 x 40 x 50 cm. Kooi 100 x 100 x 50 cm.	
Van 11 – 14 cm Van 15 – 18 cm. Meer dan 18 cm	Broedseizoen	Broedkooi 40 x 40 x 40 cm. Broedkooi 50 x 40 x 50 cm. Broedkooi 50 x 50 x 50 cm Of nestgelegenheid in vluchten, volièrès en aangebouwde nachthokken.	1 koppel
	Rustperiode Incl. ruiperiode	In volièrè, vlucht of vluchtkooi	
Van 11 - 14 cm Van 15 – 18 cm. Meer dan 18 cm.	Vorbereiding deelname aan evenementen	Kooi 40 x 40 x 40 cm. Kooi 50 x 40 x 50 cm Kooi 50 x 50 x 50 cm.	
	Deelname aan tijdelijke evenementen	Voorgeschreven Tentoonstellingskooi	1
	Rustperiode	Zie start matrix	